

ÇOCUĞUN FİZİKSEL İSTİSMARI

- Çocuğun kaza dışı yaralanmasıdır. Bir erişkin tarafından, cezalandırma, disiplin, öfke boşaltma ya da başka amaçlarla, çeşitli yöntemler kullanarak çocuğa fiziksel şiddet uygulanmasıdır.
- Fiziksel istismar, istismarın en iyi tanınan şeklidir ve '**bir kaza olmaksızın, fiziksel travma ya da yaralanmalarla sonuçlanan herhangi bir davranış biçimi**' olarak tanımlanır.
- Fiziksel istismar yaralanmaları çimdikleme, ısırma, vurma, tekmeleme, yakma, ağzı kapatarak boğmaya teşebbüs etme, şiddetli bir şekilde sarsma ya da herhangi bir başka şekilde çocuğun bedenine zarar vermektir. Bu yaralanmaların bir kısmı çocuk oyun oynarken kaza ile olmuş olabilir; ancak yaraların yeri, yaralanmanın sıklığı fiziksel istismardan şüphelenmeye yönlendirmelidir.
- Her yıl binlerce çocuğun ebeveynleri ya da yakın akrabaları tarafından fiziksel olarak istismar edildiği tahmin edilmektedir. Bu çocukların arasında ciddi şekilde yaralananlar ve hatta yaşamını yitirenler olduğu söylenmektedir. Fiziksel istismarın yol açtığı duygusal travmanın, fiziksel yaralar kadar çabuk iyileşmediği de bilinmektedir. Duygusal zararın etkisi genellikle ergenlikte ya da daha sonra **fiziksel olarak istismar edilen pek çok çocuğun istismar eden bir ebeveyn olduğunda ortaya çıkmaktadır.**

FİZİKSEL İSTİSMARIN SONUÇLARI

- **Kısa dönemde görülenler:**
- Morluklar, yaralar, kırıklar
- **Uzun dönemde görülenler:**
- **Düşük benlik saygısı:** Fiziksel istismara uğrayan çocukların çoğunun düşük ya da zayıf benlik saygısına sahip olduğu gözlemlenmektedir. Bu çocukların çoğu, arkadaşlarıyla sosyal etkinliklere girmeyi reddedebilir ve kendilerine yönelik zarar verici davranışlara götürebilecek çaresizlik ya da umutsuzluk duyguları yaşayabilirler.
- **Saldırgan, yıkıcı ve bazen yasal olmayan davranışlar:** Şiddet içeren davranışlar, diğer davranışlar gibi öğrenilmektedir. Aile içi şiddet davranışlarına şahit olan ya da bu davranışlara maruz kalan çocukların, problem ya da çatışma çözme davranışları olarak bu yolu benimseme olasılığı çok yüksektir. Tehditler, kendine ve çevresine yönelik saldırgan davranışlar, kesici alet taşıma.
- **Öfke ve intikam duyguları**
- **Başkalarına güvenme ve başkalarını sevmeye becerisinden yoksun olma ve yeni ilişkilere girmeye korkma:** Şiddet içeren bir ortamda büyüyen çocuklar yetişkin olduklarında sağlıklı ve yakın ilişkiler kurmada zorluk çekebilirler. Duygularını ve kendilerini ifade etmekte zorlanabilir; ilişkilerinde gerçekçi olmayan beklentiler içine girebilirler. Yıllarca istismar edilmenin sonucunda güvenin ve şefkatin sağlıklı gelişimi engellenmiş olabilir. Ayrıca uygun problem çözme becerileri

gelişemediğinden fiziksel olarak istismar edilen bir çocuğun ileride istismar eden bir eş ya da ebeveyn olma olasılığı çok yüksektir.

- **Pasif ya da içe kapanma davranışları:** Fiziksel olarak istismara uğrayan çocukların bir kısmı, gereksinimlerini karşılamada ve şiddetle başa çıkma konusunda pasif ya da içe kapanma davranışlarını benimseyebilirler. Eğer yetişkin olduklarında da bu kurban rolünü benimsemeye devam ederlerse kişiler arası ilişkilerinde ciddi sorunlar yaşayabilirler.
- **Kaygı, korku**
- **Kabuslar**
- **Okul sorunları ve başarısızlık:** Evde şiddet gören ya da şiddete maruz kalan çocukların okulda problem çözmede fiziksel saldırganlıktan yararlandıkları, akademik olarak çoğunlukla düşük başarı düzeyine sahip oldukları, dikkat eksikliği problemi ve okuldan kaçma davranışlarının olduğu görülmektedir.
- **Mutsuzluk ya da depresyonun diğer belirtileri**
- **Madde bağımlılığı:** Alkol ya da diğer maddelerin bağımlılığı şiddetten kaçmak için bir araç olarak görülebilir. Özellikle ebeveynlerin de bağımlılıklarının olması bu olasılığı güçlendiren bir faktördür.
- **Evden kaçma**

ANNE BABALARIN BİLMESİ GEREKENLER

- Çocuklar, yetişkinlerin bakımına ve korumasına muhtaçtırlar ve hiçbir şekilde fiziksel istismara maruz kalmamaları gerekmektedir.
- Ne yaparsa yapsın, hiç bir çocuk dövülmeyi ya da istismar edilmeyi hak etmez ve bu tür bir davranıştan öğrenebileceği hiç bir olumlu ders yoktur. Çocuğun öğrenebileceği tek şey, bunun bir sorun çözme yolu olduğudur.
- Çocuklar doğruyu yanlış ebeveynlerini taklit ederek bulurlar. Eğer siz ona vurursanız, o da başka birine vurmanın yanlış olmadığını düşünecektir.
- Pek çok yetişkin, bunu terbiye vermenin bir yolu olarak görse de fiziksel ceza çocuğa zarar verir ve ciddi hasarlara yol açabilir.
- Şiddet çatışma yaratır.

Fiziksel İstismar ve Kazara Yaralanma Arasındaki Fark Nasıl Anlaşılır?

- Kaza sonucu oluşmuş kesikler ve yara bereler normalde vücudun kemikli alanlarında olur (kollarda, dizlerde vs). Yumuşak ve korunaklı bölgelerdeki yaralanmalarda (karın, kalçalar) kaza olasılığı düşüktür.
- Eğer bir yaralanma sıklıkla oluyorsa, bunun bir kaza olma olasılığı düşüktür.
- Eğer çok fazla yara bere varsa, özellikle iyileşmenin farklı süreçlerinde oluyorsa, bunun kaza olma olasılığı düşüktür.

- Eğer yaralanmalar bir nesne ile yapılmışsa (elektrik kablosu, odun, sopa vb.) yaralar acı verici olabilir ve kaza olma olasılığı düşüktür.
- Eğer çocuğun ve ailesinin/bakıcısının yaralanma nedenini açıklamaları arasında bir farklılık varsa istismardan kuşku duyulur.

ÇOCUĞUNUZA KARŞI KONTROLÜNÜZÜ KAYBEDECEĞİNİZİ HİSSEDİYORSANIZ...

- Hemen durun ve içinizden 10'a kadar sayın. Bunu yaparken bir kaç kez derin nefes alın ve yavaş yavaş verin.
- Çocuğunuza çok öfkeli olduğunuzu ve sakinleşene kadar bu konuyu konuşmak istemediğinizi söyleyin.
- Kendi kendinize 'sakin ol' deyin.
- Kendinize sevdiğiniz bir yiyecek ya da içecek hazırlayın.
- Telefonla bir arkadaşınızı ya da akrabanızı arayın ve başka konulardan konuşun.
- Sizi sakinleştirebilecek bir etkinlikle uğraşın; örneğin çiçeklerinizi sulayın.
- Çocuğunuzun yanından uzaklaşın; mümkünse odanıza gidin ve sakinleşene kadar orada kalın. Hâlâ sakinleşemediyseniz gidin bir yastığı yumruklayın.
- Sakinleşince çocuğunuzun yanına dönün ve sorun davranışa çözüm bulmaya çalışın.

Unutmayın tüm bunları yapmakla, bir yandan onu ve kendinizi incitmekten kaçınırken diğer yandan da ona öfkenin nasıl kontrol edilebileceğini öğretmiş olursunuz.

DUYGUSAL İSTİSMAR

Çocuğun sevilmemesi, ihtiyacı olan duygusal ilgi ve yakınlığın ona gösterilmemesi, görmezden gelinmesi gibi çocuğu sözel yolla psikolojik olarak yaralayan sürekliliği olan davranış kalıplarıdır.

Duygusal istismar en sık görülen ancak en zor tanımlanabilen bir istismar biçimidir. Tanımlanması çok zor olduğundan her olumsuz ebeveyn tutum ve davranışı bu kategorinin altına alınmamalıdır.

Duygusal istismarın tek bir olayla sınırlı olmadığını **tekrarlayan ve sürekliliğini koruyan** hakaret etme, tehdit etme, aşağılama, görmezden gelme gibi davranışlardan oluşan bir örüntü olduğunu anlamak çok önemlidir.

DUYGUSAL İSTİSMARA NEDEN OLAN DAVRANIŞLAR:

REDDETME

Çocuğa işe yaramaz, istenmeyen biri olduğu mesajını verme,

Çocuğu başarısız olarak tanımlama, takdir etmeme,

Onun düşünceleri ve duyguları olduğunu göz ardı etme,

Çocuğa kardeşlerinden farklı davranma,

Çocuk yardım istediğinde onu görmezden gelme, yardım etmeyi reddetme.

AŞAĞILAMA

Sürekli hakaret etme,

alay etme, lakap takma,

azarlama, küfretme,

herkesin içinde küçük düşürme,

gereksiz yere ağlatmak

gibi çocuğun kimliğini, onurunu yok eden davranışlardır.

UMURSAMAMA

Çocuğun duygusal gereksinimlerine karşı duyarsız olma,

çocuğun gelişimi için gerekli olan uyarıcılardan yoksun bırakılması,

sevgi ve şefkat göstermeme,

ismiyle hitap etmeme,

hiçbir davranışını önemsememe, onu yok sayma

YILDIRMA

Çocuğu aşırı derecede korkutma,

kapalı yerlere kapatma,

şiddet içeren davranışları zorla izlettirme,

çocuğu terk etme, yaralama ya da öldürme tehdidinde bulunma,

çocuğun sevdiği kişi, hayvan ya da eşyaya zarar verme

ya da zarar verme tehdidinde bulunma,

yaşına uygun olmayan ağır işler yaptırmak,

korktuğunu bilerek o şeyi yapmaya zorlamak.

YOKSUN BIRAKMA

Çocuğun yaşlılarıyla uygun oyun ve aktivitelere girmesine izin vermemek,

çocuğa zamanının çoğunu odasında tek başına geçirmesini söylemek ya da onu buna zorlamak,

çocuğun özgürlüğünü kısıtlamak.

Davranış bozuklukları sergilemesine göz yumma

*Çocuğun alkol ve diğer maddeleri kullanmasına göz yumma,
şiddet ya da pornografi içeren materyalleri izleme ya da okumasına;
çalma, fuhuş, kumar gibi suçları işlemesine izin vermek..*

İstismara uğrayan çocuk aynı zamanda farklı istismar türlerine maruz kalıyor olabilir.

Özellikle **fiziksel istismara** ve **cinsel istismara**, **duygusal istismar** sıklıkla eşlik eder.

DUYGUSAL İSTİSMARIN ETKİLERİ

Duygusal istismar gözle görülür yaralar açmaz, ancak genellikle benlik saygısına bundan çok daha fazla zarar verir.

Duygusal istismar, etkileri sonradan ortaya çıkan izler bırakır. Duygusal istismarın izleri yaşam boyunca kendini gösterebilmektedir.

Duygusal istismarın verdiği acı istismarın bitmesiyle son bulmaz. Çünkü istismar edilen kişi, bu iletileri içselleştirir. Kişi kendini önemsiz, değersiz, güvenilmez, duygusal açıdan bağımlı, hiçbir şeyi hak etmeyen ve sevmeye layık olmayan biri olarak görebilir ve sanki gerçekten kötümüş gibi, cezalandırılmayı ve suçlanmayı hak ettiğini düşünebilir.

Duygusal istismara maruz kalan kişi içe kapanabilir, intiharı düşünebilir, kaygılı ya da depresif bir hale gelebilirler. Sık sık iş değiştirme, uyku bozuklukları, panik atak, kendine zarar veren ya da aşırı derecede riskli davranışlar sergileyebilir.